

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn דף קס"ו of בבא בתרא. Some of the topics we will learn about include:

The Gemara discusses the meaning of several ambiguous expressions found in documents, including:

1. זוזין מאה
דאינון סלעין עשרין
או דאינון תלתין סלעים
זוזים 100, which are 20 סלעים, or 30 סלעים, while 100 actually equal 25 סלעים.
2. כסף זוזין דאינון
ונמחק
Silver זוזים that equal...and the next word is erased;
3. כסף
Silver, or
דהבא
Gold;
4. כסף דינרין
Silver dinars,
דינרין כסף
Dinars of silver, or
כסף בדינרין
Silver, in dinars;

B

5. דינרי
ודינרין
Whether they refer to gold or silver dinar;
 6. מלמעלה מנה
ומלמטה מאתים
A document that first records a loan of one מנה, or 100 זוז, and then refers to a loan of 200 זוז, or the reverse;
 7. ילמד התחתון מן העליון
If a letter is missing from the lower part of the document, whether we fill it in based on the upper part?
 8. שית מאה וזוזא
The sum of "600, and a זוז";
- לידה
A woman who miscarries must bring a קרבן.
ספק לידה
The Gemara discusses the procedure for a woman who is unsure whether what she delivered was considered a fetus.
- זיבה
A woman cycles between ימי נדה, days during which her bleeding renders her a נדה, and ימי זיבה, during which she becomes a זיבה. If she sees for three consecutive days during ימי זיבה, she must bring a קרבן.

A

Several ambiguous expressions found in documents

זוזין מאה
דאינון סלעין עשרין
או דאינון תלתין סלעים

כסף זוזין דאינון
ונמחק

כסף
דהבא

כסף דינרין
דינרין כסף
כסף בדינרין

B

דינרי
ודינרין

מלמעלה מנה
ומלמטה מאתים

ילמד התחתון מן העליון

שית מאה וזוזא

לידה

זיבה

1 So let's review...

We know
מנה כ"ה סלעים
סלע ד' דינרים
A מנה consists of 25 סלעים, and each סלע contains four דינרים, or זוזים. Therefore, 100 זוזים equal 25 סלעים.

Zugt di Mishnah

כתוב בו
זוזין מאה
דאינון סלעין עשרין
If a document records a loan of "זוזים 100", which are 20 סלעים;
אין לו אלא עשרין
The creditor gets only 20 סלעים, because we interpret the document as saying, ®
מאה זוזים גרועים וחסירים
שאינון שוין אלא כ' סלעים
100 inferior זוזים, which are worth 20 conventional סלעים; ®

Similarly,

זוזין מאה
דאינון תלתין סלעים
If the document records a loan of "זוזים 100", which are 30 סלעים,
אין לו אלא מנה
The creditor gets only 100 זוזים, because we interpret the document as saying, ®
זוזים מאה דאינון תלתין סלעים קלים
שאינון שוין אלא כ"ה סלעים
100 conventional זוזים, which are worth 30 inferior סלעים,
which is the equivalent of 25 conventional סלעים;

And as the Rashbam explains, in both cases,
יד בעל השטר על התחונה
והמוציא מחבירו עליו הראיה
The creditor gets the lower amount, unless he proves that it's the higher amount, because he is the one trying to extract payment from the borrower.
=====

1

סלע

ד' דינרים

A סלע contains four דינרים - זוזים

מנה

כ"ה סלעים

A מנה consists of 25 סלעים

$$100 \text{ זוזים} = 25 \text{ סלעים}$$

מלך

כתוב בו

זוזין מאה - דאינון סלעין עשרין

If a document records a loan of "זוזים 100", which are 20 סלעים;

אין לו אלא עשרין

The creditor gets only 20 סלעים,

because we interpret the document as saying,

מאה זוזים גרועים וחסירים

שאינון שוין אלא כ' סלעים

100 inferior זוזים,

which are worth 20 conventional סלעים;

זוזין מאה

דאינון תלתין סלעים

If the document records a loan of

"זוזים 100", which are 30 סלעים,

אין לו אלא מנה

The creditor gets only 100 זוזים,

because we interpret the document as saying,

זוזים מאה דאינון תלתין סלעים קלים

שאינון שוין אלא כ"ה סלעים

100 conventional זוזים, which are worth 30 inferior סלעים,

which is the equivalent of 25 conventional סלעים;

In both cases,

יד בעל השטר על התחונה

והמוציא מחבירו עליו הראיה

The creditor gets the lower amount, unless he proves that it's the higher amount, because he is the one trying to extract payment from the borrower.



2 The Mishnah continues:

כסף זוזין דאינון....

ונמחק

אין פחות משתים

If the document reads, "Silver זוזים which equal..." and the next word, which is the amount, is erased, the creditor collects only two זוזים, the minimum amount indicated by the plural word זוזים written in the document.

Similarly,

כסף סלעים דאינון....

ונמחק

אין פחות משתים

If the document reads, "Silver סלעים which equal..." and the amount is erased, he collects only two סלעים.

Similarly,

דרכונות דאינון....

ונמחק

אין פחות משתים

If the document reads, "Silver דרכונות which equal..." and the amount is erased, he collects only two דרכונות.

2

כסף זוזין דאינון... .

ונמחק

אין פחות משתים

If the document reads, "Silver זוזים which equal..." and the next word, which is the amount, is erased, the creditor collects only two זוזים, the minimum amount indicated by the plural word זוזים.

Similarly,

דרכונות

דאינון... .

ונמחק

אין פחות משתים

If the document reads, "Silver דרכונות which equal..." and the amount is erased, he collects only two דרכונות.

Similarly,

כסף סלעים

דאינון... .

ונמחק

אין פחות משתים

If the document reads, "Silver סלעים which equal..." and the amount is erased, he collects only two סלעים.

3 The Gemara cites a related ברייתא which points out some distinctions between various terms used in a שטר:

1.
אמר כסף
אין פחות מדינר כסף
If the document says "silver," singular;
He gets at least one silver dinar.

כסף דינרין
ודינרין כסף
אין פחות משני דינרין כסף
If it says, "silver dinars," or "dinars of silver," plural;
He gets at least two silver dinars.

2.
כסף בדינרי
אין פחות מבשני דינרין דהב, כסף
If it says, "silver, in dinars;"
It means two gold dinars worth of silver.

Similarly, another ברייתא rules
דהב בדינרין
אין פחות מבשני דינרין כסף, דהב
If it says, "gold, in dinars;"
It means two silver dinars worth of gold.

And the Gemara explains the difference:
כסף בדינרי
אין פחות מבשני דינרין דהב, כסף
Because
כתב דינרי
He used the term בדינרי, which refers to gold dinars.
Therefore, it means, silver in the value of two gold dinars.
However,
דהב בדינרין
אין פחות מבשני דינרין כסף, דהב
Because
כתב דינרין
He used the term דינרין, which refers to silver dinars.
Therefore, it means, gold in the value of two silver dinars.

And the Gemara cites a Mishnah in טהרות that illustrates this distinction between the terms דינרי and דינרין.
=====

3 *ברייתא*
Some distinctions between various terms used in a שטר

1

אמר כסף

אין פחות מדינר כסף

If the document says "silver," singular;
He gets at least one silver dinar.

כסף דינרין – ודינרין כסף
אין פחות משני דינרין כסף

If it says, "silver dinars," or "dinars of silver," plural;
He gets at least two silver dinars.

2

כסף בדינרי

אין פחות מבשני דינרין דהב, כסף

If it says, "silver, in dinars;"
It means two gold dinars worth of silver.

Similarly, another ברייתא rules

דהב בדינרין

אין פחות מבשני דינרין כסף, דהב

If it says, "gold, in dinars;"
It means two silver dinars worth of gold.

דהב בדינרין
אין פחות מבשני
דינרין כסף, דהב

Because

כתב דינרין

He used the term דינרין,
which refers to silver dinars.
Therefore, it means, gold in
the value of two silver dinars.

כסף בדינרי
אין פחות מבשני
דינרין דהב, כסף

Because

כתב דינרי

He used the term בדינרי,
which refers to gold dinars.
Therefore, it means, silver in
the value of two gold dinars.

And the Gemara cites a Mishnah in טהרות that illustrates this distinction between the terms דינרי and דינרין.

4 The Gemara continues to explain our Mishnah:

כתוב בו מלמעלה מנה

ומלמטה מאתים

OR

מלמעלה מאתים

ומלמטה מנה

If the document first records a loan of one מנה, which is 100 זוז, and then refers to a loan of 200 זוז, or the reverse;

הכל הולך אחר התחתון

We follow the second term.

And the Mishnah asks

א"כ למה כותבין את העליון

If so, what is the purpose of mentioning the amount in the beginning of the document?

The Mishnah answers;

שאם תמחק אות אחת מן התחתון

ילמד מן העליון

If a letter is erased from the lower word, we learn this information from the upper word.

The Gemara cites a related ברייתא:

ילמד התחתון מן העליון

באות אחת

אבל לא בשתי אותיות

If a letter is missing from the lower word of the document, we can fill it in based on the upper word. However, if two letters are missing, we cannot fill them in based the upper word.

For example,

כגון חנן מחנני

וענן מענני

If the name in the lower part reads חנן or ענן, we assume it to be the same name as in the upper part, ענני or חנני, but the סופר omitted the last letter. However, if the name in the lower part reads חנ or ענ, we do not assume it to be the same name as in the upper part, ענני or חנני, but rather a retraction that the loan was from חנ or ענ, not from חנני or ענני, and, ®

וינתן הממון למי ששמו כך כמו שכתוב בתחתון

He must pay the person named in the lower part.

4

משנה

כתוב בו מלמעלה מנה ומלמטה מאתים

If the document first records a loan of one מנה, which is 100 זוז, and then refers to a loan of 200 זוז, or the reverse;

הכל הולך אחר התחתון

We follow the second term.

The Mishnah asks

א"כ למה כותבין את העליון

If so, what is the purpose of mentioning the amount in the beginning of the document?

The Mishnah answers;

שאם תמחק אות אחת מן התחתון ילמד מן העליון

If a letter is erased from the lower word, we learn this information from the upper word.

ברייתא

ילמד התחתון מן העליון

באות אחת

אבל לא בשתי אותיות

If a letter is missing from the lower word of the document, we can fill it in based on the upper word.

However, if two letters are missing,

we cannot fill them in based the upper word.

For example,

כגון חנן מחנני

וענן מענני

If the name in the lower part reads חנן or ענן, we assume it to be the same name as in the upper part, חנני or ענני, but the סופר omitted the last letter.

However, if the name in the lower part reads

ענ or חנ

we do not assume it is the same name as in the upper part,

ענני or חנני

but rather a retraction that the loan was from חנ or ענ, not from חנני or ענני.

וינתן הממון למי ששמו כך כמו שכתוב בתחתון

He must pay the person named in the lower part.

5 The Gemara explains that the reason for אבל לא בשתי אותיות
Is not because דלמא מיתרמי שם בן ארבע אותיות והוה ליה פלגיה דשמא
In a case of a name of four letters, we do not assume the scribe to have omitted half a name, such as two out of four letters;
Because if so אות אחת נמי דלמא מיתרמי שם בן שתי אותיות
In a case of a name of two letters, we should not fill in even one letter because we do not assume the scribe to have omitted half a name, even one out of two letters?

Rather, we are concerned דלמא מיתרמי שם בן שלש אותיות והוה ליה רובא דשמא
In a case of a name of three letters, we cannot fill in two out of three letters, because we do not assume the scribe to have omitted 2/3 of the name.

5 The reason for **אבל לא בשתי אותיות**
is not because
דלמא מיתרמי שם בן ארבע אותיות והוה ליה פלגיה דשמא
In a case of a name of four letters, we do not assume the scribe to have omitted half a name, such as two out of four letters;
Because if so
אות אחת נמי דלמא מיתרמי שם בן שתי אותיות
In a case of a name of two letters, we should not fill in even one letter because we do not assume the scribe to have omitted half a name, even one out of two letters?
Rather, we are concerned
דלמא מיתרמי שם בן שלש אותיות והוה ליה רובא דשמא
In a case of a name of three letters, we cannot fill in two out of three letters, because we do not assume the scribe to have omitted 2/3 of the name.

6 rules רב פפא ספל מלמעלה וקפל מלמטה הכל הולך אחר התחתון
If the upper word reads ספל, referring to a jug, and the lower word reads קפל, referring to a cloak - or any other two items of similar wording - we follow the lower word.

However, רב פפא inquired קפל מלמעלה וספל מלמטה
If the upper word reads ספל, and the lower word reads קפל, מי חיישינן לזבוב או לא
Do we try to reconcile the two terms and assume that a fly landed on the letter ק' in the lower word and transformed it into a ס', and so we would follow the upper word, or not?

תיקו
The Gemara leaves this matter unresolved.
=====

6 *רב פפא*
ספל מלמעלה וקפל מלמטה הכל הולך אחר התחתון
If the upper word reads ספל, referring to a jug, and the lower word reads קפל, referring to a cloak we follow the lower word.

קפל מלמעלה וספל מלמטה
If the upper word reads קפל, and the lower word reads ספל,
מי חיישינן לזבוב – או לא
Do we try to reconcile the two terms and assume that a fly landed on the letter ק' in the lower word and transformed it into a "ס", and so we would follow the upper word, or not?

7 The Gemara discusses another ambiguous document:

ההוא דהוה כתב ביה
שית מאה וזוזא

A document referred to the sum of "600, and a זוז;"
What is the 600 referring to?

אביי ruled

שית מאה פריטי וזוזא
לא כתבי בשטרא

It cannot refer to 600 פרוטות, plus one זוז, because they
would not write it this way. Rather,

דאסוכי מסכן להו
ומשווי להו זוזי

They would convert the פרוטות into זוזים;

Additionally, we do not read it as

שית מאה איסתירי וזוזא

600 איסתרא, or סלע, each of which contains four זוז, because
יד בעל השטר על התחתונה

The creditor bears the burden of proving that the
document refers to larger coins.

Therefore, the Rashbam explains,

זוזי יקבל

He receives 601 זוזים.

7

ההוא דהוה כתב ביה
שית מאה וזוזא

A document referred to the sum of "600, and a זוז;"
What is the 600 referring to?

אביי

שית מאה פריטי וזוזא
לא כתבי בשטרא

It cannot refer to 600 פרוטות, plus one זוז,
because they would not write it this way.

דאסוכי מסכן להו ומשווי להו זוזי
They would convert the פרוטות into זוזים;

Additionally, we do not read it as

שית מאה איסתירי וזוזא

600 איסתרא, or סלע, each of which contains four זוז,
because

יד בעל השטר על התחתונה

The creditor bears the burden of proving that the
document refers to larger coins.

Therefore,

זוזי יקבל

He receives 601 זוזים.